

NATURVÅRDSVERKET

Redovisning

2013-10-17

NV-00335-13

Producentansvar för läkemedel

Sammanfattning

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att utreda om även läkemedel som klassas som farligt avfall ska inkluderas i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel. I uppdraget ingår också att undersöka lämpligheten i att även inkludera sprutor och kanyler i producentansvaret. Vidare ingår i uppdraget att utreda konsekvenserna av att inkludera eller undanta läkemedel som farligt avfall i producentansvaret för läkemedel. Särskilt ska konsekvenserna för miljön, berörda aktörer och allmänheten redovisas.

Den särskilda insamlingen av allt läkemedelsavfall, skilt från övrigt avfall och övrigt hushållsavfall, har pågått i flera decennier. Reglerna följs relativt väl och acceptansen är hög bland berörda aktörer. Den utredning som Läkemiddelsverket publicerat visar att insamlingsgraden är relativt hög i de särskilda insamlingssystemen och 75 procent av allmänheten uppger att de lämnar tillbaka överblivna läkemedel till apotek för destruktion. Naturvårdsverket bedömer med anledning av dessa uppgifter att insamlingssystemet fungerar relativt väl och att förändringar som genomförs bör vara väl motiverade och om möjligt inte alltför genomgripande.

Det ska vara lätt för allmänheten att göra rätt när det gäller återlämning av läkemedelsavfall. Utgångspunkten bör enligt verkets uppfattning vara att sträva efter ett insamlingssystem som är säkert, lättillgängligt, begripligt och som ger god service åt hushåll som vill sortera överblivna läkemedel. Avståndet eller omvägen till insamlingsstället bör inte vara för stort och man ska inte som konsument behöva hålla reda på vilket läkemedelsavfall som klassas som farligt. Naturvårdsverket föreslår därför att producentansvaret för läkemedel utökas så att apoteken är ansvariga att ta emot alla typer av läkemedel, även de som utgör farligt avfall, i de fall allmänheten väljer att lämna sitt avfall där. Naturvårdsverket anser att bestämmelsen bör ändras på så vis att undantaget för farligt avfall tas bort i förordningen om producentansvar för läkemedel. Förslaget innebär en tydligare reglering som är anpassad till hur hanteringen fungerar i praktiken. Apoteken får då en skyldighet att ta hand om allt läkemedelsavfall som allmänheten lämnar hos dem. Vidare bör allmänheten även fortsättningsvis ha möjlighet att alternativt lämna allt läkemedelsavfall via kommunernas insamlingssystem för hushållsavfall.

Skärande och stickande avfall från hushåll omfattas inte av förordningen om producentansvar för läkemedel. Naturvårdsverket ser idag inga miljöskäl som motiverar att ändra på gällande ordning och gällande ansvarsfördelning. Problemet med skärande och stickande avfall från hushållen är i första hand en säkerhetsfråga för den personal som hanterar det blandade hushållsavfallet. Ansvaret för insamling bör även fortsättningsvis ligga på kommunen. Vi

ser gärna att kommunerna exempelvis etablerar samarbetsavtal med apoteken kring hanteringen av kanylbehållare.